

Erik Ansvang

Lyd symbolik

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk

LYDSYMBOLIK

Erik Ansvang

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

LYDSYMBOLIK

Af Erik Ansvang

Alle kender musik, og hvem har ikke oplevet, hvordan tonerne kan vække glæde, sørgmodighed, længsler, minder eller andre følelser? Musik er symbol på en følelsesmæssig stemning. Eksempelvis kan en symfoni løfte et helt publikum ind i et forårs- eller efterårslandskab ved at skabe erfarede stemninger i naturen. Eller rytmisk musik, hvor toner og rytmer kan smelte tusindvis af tilhørere sammen til én organisme. En melodi kan spontant genkalde øjeblikke, der allerede er oplevet. Disse individuelle følelsesmæssige reaktioner kan give indtryk af, at tonernes virkning er noget u håndgribeligt og diffust. Spørgsmålet er derfor, om det er muligt at forholde sig mere konkret til emnet.

I begyndelsen var lyden

"I begyndelsen var Ordet, Ordet var hos Gud og Ordet var Gud ..." Sådan står der i 1. kapitel i Johannesevangeliet. Bibelen oplyser derfor, at i begyndelsen var *lyden* eller *tonen*, og at det var den, der manifesterede og gav form til den guddommelige hensigt. Måske var det dette princip, Goethe ønskede at beskrive, da han sagde, at arkitektur er *"frossen musik"*. Der er en dybere mening med disse ord, end de fleste forestiller sig. Marquis Saint-Yves d'Alveydre forsøgte at finde forbindelsen mellem musik og arkitektur. I sin bog *l'Archeometre* siger han, at hovedtonen i arkitekturen svarer til "la", altså til tonen "a", og at andre grundtoner er "c" og "d" nedefter i svingningstal. Registret gentages ofte i en bygning 4-5 gange, og han stiller tonerne i forbindelse med *de syv himmellegemer* udtrykt ved Solen for "e", Jupiter for "c", Mars for "d", Venus "f", Merkur "g", Månen "a" og for Saturn tonen "h". Mange har påstået, at middelalderens katedraler reelt er musik, og at Universets helhed er sfærerne harmoni.

En harmoni består af forskellige toner, der tilsammen skaber en helhed. Det er i overensstemmelse med åndsvidenskaben, der oplyser, at de syv hele toner i toneskalaen hører til hver sin stråle. Ifølge åndsvidenskaben er alle væsener og alt i verden – det vil sige alle former for bevidsthed og alle stofformer – opstået af kombinationer af syv grundlæggende impulser, energier eller udstrålende kræfter. Videnskaben om de syv stråler kaldes Den Nye Tidsalders psykologi, og flere og flere er interesseret i at vide noget om de syv stråler, for de har hørt, at denne videnskab er en ny og effektiv metode til selvindsigt i menneskets fysisk-æteriske, følelsesmæssige, tankemæssige og sjælelige kvaliteter og kræfter. Alle menneskets legemer – åndelige, sjælelige og personlige – er underlagt og opbygget af en vekselvirkning mellem forskellige strålekvaliteter.

Den skabende lyd

Ifølge åndsvidenskaben består alle væsener fra de største i makrokosmos til de mindste i mikrokosmos af en sum af frekvenser eller energimønstre, og det enkelte menneske er også en sum af forskellige energier. Sjælen kommer til udtryk sig gen-em stofformer, og uanset om de er mentale, astrale eller fysiske, består de af partikler, der vibrerer på bestemte frekvenser. Disse stofsvingninger er udtryk for egenskaber, kvaliteter eller den karakter, som man fornemmer i samspillet med andre mennesker.

Der er én Gud, ét liv eller én energi i Universet, og strålerne består af syv frekvenser i Det Ene Livsvæsens skabende kraft. Den græske gud Apollons lyre symboliserer denne åndsvidenskabelige kendsgerning. Åndsvidenskab er en livsfilosofi, der beskæftiger sig med alle udtryk for liv – specielt med menneskelivets udtryk. Som et af de store menneskelige udtryksmidler har musikken sin naturlige plads i åndsvidenskaben, for musik er et universelt sprog. Ved hjælp af dette medie kan den højeste tanke og enhver følelse, som menneskets sjæl oplever, komme til udtryk. Man kan samle mange mennesker fra alverdens nationaliteter i en koncertsal. De taler forskellige sprog og forstår ikke hinanden, men de forstår musikkens universelle sprog, og de forenes af det.

Logos og lyd

I Johannesevangeliet står der som sagt: *"I begyndelsen var Ordet ..."* men i den oldgræske udgave står der: *"I begyndelsen var **Logos** ..."* Logos betyder både ord og tanke, for i begyndelsen var der både en tanke og en hensigt med skabelsen, og Ordet eller den skabende lyd var begyndelsen på manifestationen af den guddommelige hensigt. *Lyd* og *toner* er derfor store skabende kræfter, for først blev det skabende ord udtalt af Logos. Det hermetiske aksiom siger: *"Som foroven, således også forneden. Som i det store, således også i det små. Som i det ydre, således også i det indre."* Man kan også sige, at mennesket er skabt i Guds billede. Og ifølge Joh. 1,1 var Gud det skabende ord. Det samme princip må derfor også gælde for mennesket.

Persona og maske

Ordet *persona* betyder *maske*. Det vil sige, at personligheden blot en ydre skal eller maske, der skjuler det, som mennesket virkelig er – *en sjæl*. Men en anden fortolkning fortæller, at *persona* består af to ord: *Per* og *sona*. "*Per*" betyder "*gennem*" og "*sona*" betyder "*lyd*". En person er derfor en levende form, som lyden vibrerer igennem, og det er denne lydvibration, der skaber personlighedens manifestation. Personligheden kan derfor betragtes som en form eller et instrument, som ånden eller sjælen lader livsstrømmen tone igennem, og dermed skabes dens manifestation i denne verden. Et

menneske er dermed en harmoni af toner eller frekvenser. Menneskets indre "ord" er grundtonen i dets udvikling. Denne tone klinger konstant i det indre menneske, og det er den, der til sidst fører det hjem igen – tilbage til "Faderens hus".

Musikken og livet

Skabelsen begyndte med toner eller musik, der strømmede gennem Universet, og derfor kan man læse i Bibelen, at: *"Hvem lagde (Jordens) hjørneste mens morgensjernerne sang i kor, og alle Guds sønner råbte af glæde. Hvem lukkede for havet med porte, dengang det brusende udgik af moders skød."*¹

Pythagoras omtaler denne ide i sin teori om sfærenes musik. For nogen lyder det måske for poetisk, men når man en stjerneklar nat ser himmellegemernes kredsløb i ordnet procession, virker det ikke usandsynligt, at de udsender en himmelsk harmoni eller musik, mens de glider af sted i deres løvbundne baner. NASA har i øvrigt bekræftet, at planeterne i solsystemet skaber et harmonisk lydspor, der varierer fra planet til planet, mens de kredser i deres baner. Jordens kosmiske "koncert" kalder man "Gaias sang".

Systemet, der ligger til grund for nutidens musik, stammer fra grækerne. Den lydiske firklang med dens kvartinterval, der omfattede to heltoner og en halvtone, er grundlag for den diatoniske skala. Grækernes viden om musik kom blandt andet til udtryk i deres hymner til guderne. I alle tidsaldre er der blevet brugt musik i forbindelse med religiøse ritualer, fordi tonerne tilsyneladende skaber en forbindelse mellem mennesket og det guddommelige.

Aktiv og passiv musik

I åndsvidenskaben betragtes musikken som en af de stærkeste evolutionskræfter, og den er i stand til at løfte mennesket fra de lavere bevidsthedsniveauer op til de højere. Musik kan ses fra to sider – den aktive og den passive eller den udøvende og den modtagende side. I begge tilfælde virker den som en stor kraft. Udøveren følger tre forskellige linjer:

---

¹ Jobs bog, 38,6-8 – *The Holy Bible* – King James Version.

- 1) Teknik via det fysiske legeme.
- 2) Følelsesmæssigt indhold via astrallegemet.
- 3) Form og struktur via mentallegemet.

Den teknik, der nævnes i punkt 1, kræver kontrol over det fysiske legemes kræfter og funktioner, og kontrollen skabes ved hjælp af viljens og intelligensens bearbejdning af det fysiske legeme. Sangerens stemme er et godt eksempel. Stemmen er et levende instrument, hvor små vokale strenge, der hverken kan ses eller røres, er udspændt i et meget lille rum. Sangerens kontrol over denne fantastiske mekanisme må være uhyre præcis. Det samme gælder pianistens, organistens eller violinistens håndtering af de fysiske instrumenter. Alt dette repræsenterer en avanceret udvikling af det fysiske legeme, der skal fungere som et lydigt redskab.

Men fysisk kontrol er det mindste af det hele. Teknik er ganske enkelt musikkens forudsætning, og rent teknisk musik bekræfter Paulus' ord i *Første Korintherbrev* 13,1:

*"Om jeg så taler med menneskers og engles tunger,
men ikke har kærlighed, er jeg et rungende malm
og en klingende bjælde."*

Den kærlighed, der her tales om, svarer i musikken til menneskets temperament – eller en kombination af mental og følelsesmæssig ligevægt. Når tanker og følelser er rigtigt afbalanceret, giver det en intens tilfredsstillende. Uden denne erkendelse vil musikken være tom og intetsigende.

De store kunstnere

Farvningen af musikken sker gennem astrallegemet eller følelserne. De store kunstnere er kendetegnet ved, at de har tilkæmpet sig en høj grad af forædling af følelseslivet. Grove, overdrevne og stærkt "kulørte" følelser er elimineret i forbindelse med udøvelsen af kunsten, så at det kun er de højere følelsers rene og forfinede toner, der kommer til udtryk. De har større kontrol over deres følelser, og det er en af de væsentligste forskelle på kunstneren og amatøreren. Frygten er også under kontrol. I dette tilfælde betyder det, at den sande kunstners engagement i og kærlighed til sit arbejde ikke giver plads til frygt.

Enhver dybere forståelse af musik omfatter en forestilling om dens formmæssige udtryk på mentalplanet eller tankens plan. Ideen til kompositionen findes på de højere niveauer af mentalplanet, men den får klar og konkret form på det lavere mentale plan. Kompositionens former er virkelige former i den mentale verden. Kunstneren bliver bevidst om de mentale former, og herefter strømmer de ned gennem kunstnerens hjerne og overføres til papiret i form af noder.

Det er også værd at bemærke de imponerende hukommelsespræstationer, som alle store musikere udfører. Mange, lange og indviklede programmer ser ud til at være uudsletteligt indgraveret i mentallegemet. Det er tegn på en høj udvikling af tankens redskab. Menneskets legemer er blevet de redskaber, de bør være.

Tilhørerne

Musikken har også en passiv side – tilhørerne. Spørgsmålet er, om det at være tilhører kan stimulere udviklingen? På det fysiske plan kan det medføre, at den fysiske hjernebevidstheds blokeringer og begrænsninger reduceres eller forsvinder. Tilhøreren kan komme i en tilstand, hvor tid og rum ikke eksisterer, for tilhøreren er for en tid ikke opmærksom på fysiske hændelser. Når man hører god musik "forsvinder" man, og når den er færdig, vender man beriget "tilbage".

Som en reaktion på de højere følelser, som musikken udtrykker, sker der en proces i astrallegemet, der kan løfte et menneske helt op i intuitionens verden – den buddhiske. Ved en koncert – eksempelvis med et stort symfoniorkester – er publikum lige så nødvendig for den fuldkomne helhed som musikerne. Koncerten kan betragtes som en seriøs esoterisk ceremoni, hvor en inspireret dirigent et kort øjeblik fokuserer mange menneskers opmærksomhed og løfter deres bevidsthed op til højere bevidsthedsplaner – muligvis helt op til det buddhiske plan. Den by, hvor koncerten opføres, påvirkes også ifølge åndsvidenskabens forskere, for den gennemstrømmes midlertidigt af et kraftigt hvidt lys, der stimulerer byens kulturelle udvikling.

Musikkens helbredende kraft

De gamle egyptere var de første, der opdagede og benyttede musikkens helbredende egenskaber. Man ved, at perserne kurerede forskellige sygdomme ved hjælp af lyden fra en lut, hvor lyden fra strengene påvirkede tilsvarende frekvenser i det fysiske legeme. I Pythagoras' skole blev musik benyttet som et rensende og helbredende middel. Og i Bibelen kan man læse, hvordan Saul blev befriet for en ond ånd ved hjælp af toner fra Davids harpe.

I nutiden er man igen begyndt at anerkende musikkens helbredende funktion, for man har konstateret, at musik skaber ro i et stresset sind såvel som i de fysiske organer. Virkningen opstår på to måder: Enten ved at den finere mentale tilstand, der opstår i patienterne, når de hører god musik, afspejler sig i kroppen – eller ved at musikkens vibrationer påvirker på nervecentre direkte som en beroligende, stimulerende eller genopbyggende kraft.

Musik og psykiske tilstande

I dag ved man, at musik har en gavnlig virkning ikke alene på syge organer, men også på psykiske tilstande. Lægerne erkender musikkens beroligende evne og den positive stimulering, den giver deprimerede mennesker.

Musikken påvirker til en vis grad både mentallegemet og astrallegemet – det vil sige tankelivet og følelseslivet. Når formen på mentalplanet er bearbejdet, løftes menneskets bevidsthed op til den højere mentale verden, og der kommer mennesket i berøring med kompositionens indre liv og essens.

Der er mange analogier mellem musikken og menneskelivet. En komponist sagde engang, at *"en tone først bliver musikalsk, når den forbindes med en anden tone – isoleret er den ikke musik"*. Sådan er det også med mennesker. Ingen lever for sig selv. Menneskeheden er en enhed. Alle er forbundet med alle, og ethvert menneske udvikler sig mest, når det er i kontakt med sine medmennesker.

Livets melodi

Man kan lære meget om tolerance ved at studere et orkester. Alle instrumenter er altid i harmoni med resten af orkestret. Hvert instrument taler sit eget sprog. Det samme gælder de medmennesker, man møder. Måske synes man ikke om deres "melodi" eller det instrument, de udtrykker sig igennem, men alligevel er alle mennesker nødvendige, hvis livets symfoni skal nå den fuldendte harmoni.

Dur og mol – de to tonearter – illustrerer tilværelsens positive og negative sider. Kontrasten mellem dem og blandingen af dem skaber den skønneste musik, på samme måde som en tilfredsstillende tilværelse også rummer begge udtryksformer.

Rytme, melodi og harmoni

Musik består af tre elementer: Rytme, melodi og harmoni. De er også væsentlige faktorer i livet. Rytme – musikens hjerteslag eller puls – er livets primære udtryk. Alting bevæger sig i takt med den store kosmiske rytme. To principper er nødvendige for at forstå en komposition: Enhed og mangfoldighed. Og på samme måde må mennesket i livet se *Den Ene bag de mange og de mange i Den Ene*.

Et musikalsk tema skabes ved hjælp af gentagelser, tonerækker og kontraster. I en komposition efterfølges temaet af en kontrast, hvorefter temaet gentages. Dette er også en formel i livet og evolutionen. Kontrasten gør det lettere at erkende temaet. Eksempelvis giver krigens voldsomme dissonanser en slående kontrast til livets store tema. Når man begynder at erkende forholdet til fremtidens nye harmonier, bliver alle satser smukke, for Den Store Komponist begår ikke fejl i sit arbejde. Kærlighedens "ord", der blev udtalt i begyndelsen, vil i kommende civilisationer klinge i nye harmonier, der er smukkere end nogensinde før. Hvis et menneske hører med det indre øre, vil det erkende, at der kun er harmoni og skønhed i Universet.

Kildehenvisning:

Maud M. Foot: *The Theosophist*

VisionsNettet
www.visionsnettet.dk